

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

İÇİNDEKİLER

1. YILLAR ve MADDE GRUPLARI İTİBARI İLE İŞLEM HACMI ve MİKTARLARI

- 1.1 YILLAR İTİBARI İLE İŞLEM HACMI
- 1.2 MADDE GRUPLARININ YILLAR İTİBARI İLE HACMI
- 1.3 İŞLEM GÖREN MADDELERİN HAZIR MÜSTAHSİL SATIŞLARI (HMS)
- 1.4 MADDE GRUPLARI İTİBARI İLE İŞLEM MİKTARI

2. BORSAMIZDA İŞLEM GÖREN MADDELER

3.1.BUĞDAY

- Dünya Buğday Üretimi
- Türkiye'nin Buğday Üretimi
- Hububat Ürünü Destekleme Alımları
- Polatlı İlçesi Ekiliş ve Üretim
- Anadolu Kırmızı Sert Buğday
- Anadolu Beyaz Sert Buğday
- Diğer Kırmızı Buğday
- Diğer Beyaz Buğday
- Yemlik Buğdaylar

3.2 ARPA

- Polatlı İlçesi Ekiliş ve Üretim
- Borsamızda İşlem Gören Arpa'nın Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi

3. ÜRETİCİ SATIŞLARININ BORSA SATIŞ SALONUNDA YILLAR İTİBARI İLE AYLIK İŞLEM MİKTARLARININ DAĞILIMI

4. HUBUBAT MAMÜLLERİ

- 4.1 Tip 550 Un
- 4.2 Tip 650 Un

5. ÇEŞİTLİ MADDELER

- 5.1 Kimyon

6. YAĞLI TOHUMLAR

- 6.1 Ayçiçeği (Yağlık)
- 6.2 Ayçiçeği (Çerezlik)

7. ÜRÜN SENEDİ

8. MAKBUZ SENEDİ

9. KURU SOĞAN

10. KOTASYON DIŞI MADDELER

- 10.1 ŞEKER PANCARI

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

I- YILLAR ve MADDE GRUPLARI İTİBARIYLA İŞLEM HACMİ ve MİKTARLARI

Kurumsal kimlik yapısıyla 2013 yılında 30. yılına giren Polatlı Ticaret Borsası, bölgemizdeki hedeflerine ulaşmıştır. Bugün itibarıyla, bölgenin hububat pazarı haline gelmiştir. Polatlı Ticaret Borsası'nda hububat fiyatları günlük oluşmakta olup, sektör içerisindeki paydaşlar tarafından izlenmektedir. Yılın her gününde hububat işlemlerinin olduğu Polatlı Ticaret Borsası, konusundaki belirleyicilik rolü ile ülkemizde lider konumundadır.

A- YILLAR İTİBARIYLA İŞLEM HACMİ :

Borsamızda işlem gören maddelerin toplam değerleri, aşağıdaki tablodan da görüldüğü üzere, Borsamızın faaliyete geçtiği 1984 yılındaki altı aylık dönemde, işlem hacmi, 12.398,42 TL. iken, bu rakam 2013 yılında, 1 Milyar 40 bin TL.sına ulaşmıştır. Bir önceki yıla göre % 29 oranında artmıştır.

Kuruluşundan itibaren işlem hacmini sürekli olarak arttıran Polatlı Ticaret Borsası, ilçemiz üreticisi ve Borsa üyeleri haricinde, diğer bölgelerdeki üretici ve tacirlerin de ürünlerini değerlendirdiği bir pazar haline geldiği görülmektedir.

Polatlı Ticaret Borsası'nın işlem hacminin her yıl artarak devam etmesi, bölgenin hububat pazarı haline geldiğinin temel göstergesidir.

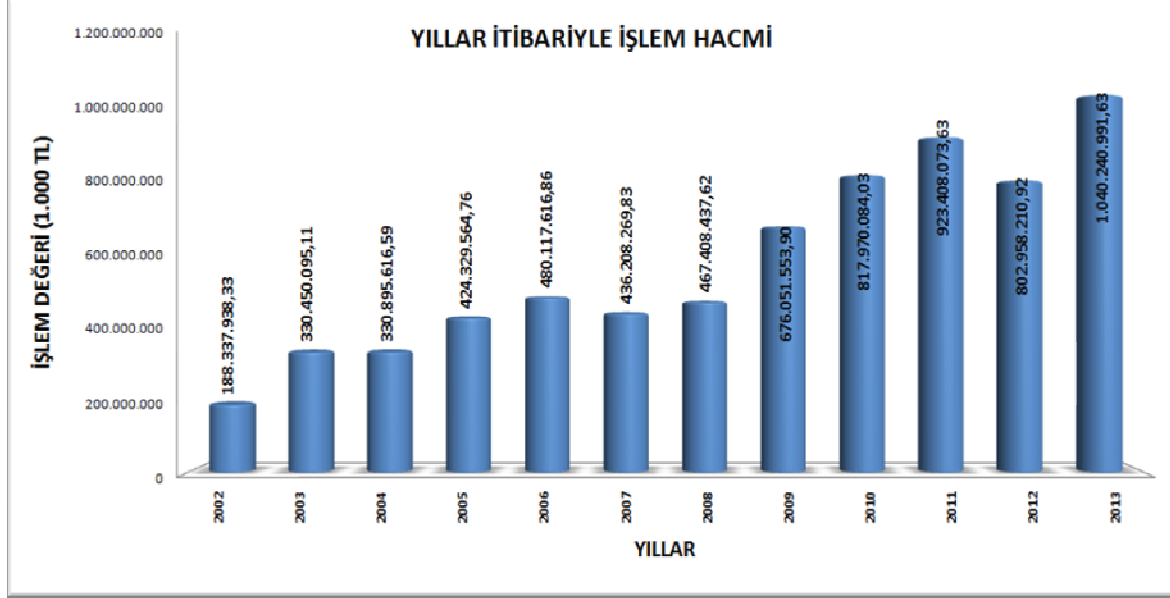
Tablo 1 : Yıllara Göre İşlem Hacmi (TL.)

YILLAR	İŞLEM DEĞERİ	ENDEKS	ARTIŞ (%)
2002	188.337.938,33	1.519.048	+95
2003	330.450.095,11	2.665.259	+75
2004	330.895.616,59	2.668.848	---
2005	424.329.564,76	3.422.560	+28
2006	480.117.616,86	3.872.409	+13
2007	436.208.269,83	3.518.157	- 9
2008	467.408.437,62	3.769.903	+ 7
2009	676.051.553,90	5.452.723	+ 45
2010	817.970.084,03	6.597.250	+21
2011	923.408.073,63	7.455.507	+13
2012	802.958.210,92	6.784.551	-9
2013	1.040.240.991,63	8.752.071	+29

Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

Grafik 1 - Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

B- MADDE GRUPLARININ YILLAR İTİBARI İLE HACMI :

Polatlı Ticaret Borsası'nda işlem gören maddelerin, madde grupları itibariyle incelendiğinde hububatlar, diğer yıllarda olduğu gibi toplam işlem hacmi içindeki en yüksek paya sahip olduğu görülmektedir. 2013 yılında, hububatların toplam işlem hacmi içindeki oranının % 72,72 olduğu görülmektedir. Hububatları sırası ile, Hububat Mamülleri ve Kotasyon Dışı Maddeler (Kurusogan, Şeker Pancarı,) izlemektedir.

Madde grupları içerisinde yer alan hububatlar, bir önceki yıla göre % 31 oranında artış göstererek, 756, 41 Milyon TL.sı olarak gerçekleşmiştir.

Hububat Mamullerindeki artışın her yıl devam ettiği görülmektedir. Bunun en önemli nedeni ise, ilçemizde bulunan un fabrikalarının yeni teknoloji kullanmaları sonucunda kaliteli un imalatı ile birlikte, kapasite oranlarını arttırmaları ve yeni pazarlara girerek, un satışlarından kaynaklanmaktadır. 2013 yılında 102,91 Milyon TL.sı olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca, 12 Temmuz 2011 tarihinde Lisanslı Depoculuk faaliyetinin başlamasıyla birlikte, Lisanslı Depoya teslim edilen ürünlerin karşılığında düzenlenen ürün senetleri, Borsa Kotasyonuna dahil edilmiş olup, alım-satımları da Borsamızda gerçekleştirilmektedir. İşlem hacmi içerisinde önemli bir paya sahip olan Ürün Senetleri, 2013 yılında işlem hacmindeki payı 16,04 Milyon TL.sıdır.

Tablo 2 : Madde gruplarının Yıllar itibariyle İşlem Hacmi (TL.)

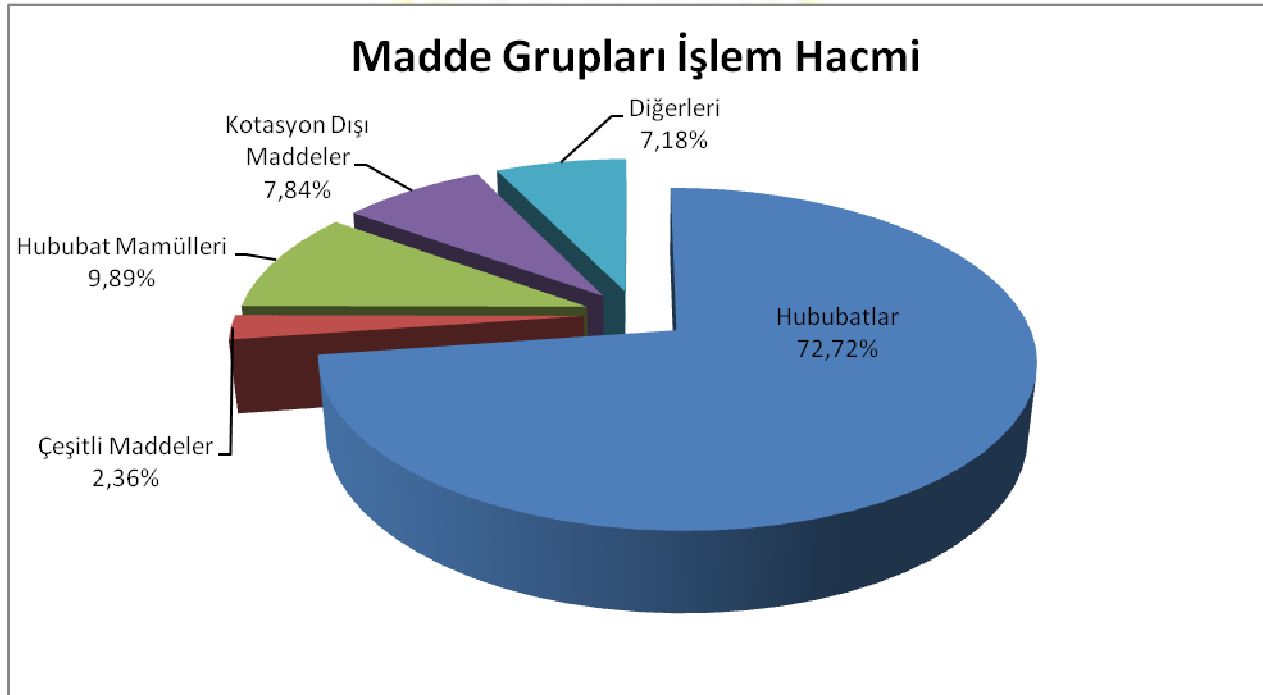

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

MADDE GRUPLARI	2009	2010	2011	2012	2013
Hububatlar	526.084.809	633.187.094	724.536.385	574.795.496	756.418.594
Makbuz Senedi	1.529.088	644.262	88.043	29.480	14.223
Ürün Senedi	-	-	4.379.772	(*)23.083.121	16.042.053
Hububat Mam.	56.697.446	72.587.347	95.235.285	92.668.376	102.915.734
Bakliyatlar	772.482	262.547	380.464	1.236.130	618.376
Çeşitli Maddeler	11.115.778	18.451.407	20.412.443	11.936.137	24.591.467
Yağlı Tohumlar	15.926.965	11.464.315	13.821.644	32.742.232	39.367.480
Tekstil Ham.M.	81.487	160.736	205.906	235.512	457.136
Canlı Hayvanlar	4.571.518	6.066.709	7.494.783	8.083.091	5.862.698
Hayvans.Gıd.M.	3.171.608	4.086.343	3.109.204	1.579.860	12.364.972
Kotasyon Dışı M.	56.100.372	71.059.318	53.744.141	56.546.377	81.587.958
TOPLAM	676.051.553	817.970.084	923.408.068	802.935.812	1.040.240.991

Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası kayıtları.

(*) 2012 yılında, Ankara/Ahiboz ve Lüleburgaz Lisanslı Depolara, Mudilerce teslim edilen ve alım-satımı gerçekleşen Ürün Senetleri dahildir.

Grafik 2 - Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

C- İŞLEM GÖREN MADDELERİN HAZIR MÜSTAHSİL SATIŞLARI (HMS)

Bölgemizde hazır müstahsil satışları, hasat dönemi ile sınırlı kalmayarak, yılın tüm günlerinde ürün satışı gerçekleştirilmektedir. Bölgemiz üreticisi hasat döneminde ihtiyacı oranında satış yapmakta, ürününün kalan kısmını kendi imkanları ile depolama yoluna gitmekteydiler. Bunun en önemli nedeni, üreticilerin gelecek dönemlerde, hububat fiyatlarında artış beklentisi önemli rol oynamaktadır. Bu durum piyasaları olumlu etkileyerek, arz-talep dengesinin korunmasını sağlamaktadır.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

Ancak, 12 Temmuz 2011 tarihinde Lisanslı Depoculuk faaliyetinin başlamasıyla birlikte, ülkemizde tarım ürünleri ticareti yeni bir boyut kazanmış, ürünün fiziki dolaşımı yerine ürün karşılığı düzenlenen ürün senetleri alım-satımına konu olmuş, üretici, tacir ve sanayici açısından vergisel avantajlar sağlamıştır.

Hazır Müstahsil Satışları, 2012 yılında yaşanan kuraklıktan etkilenecek, bir önceki yıla göre, yaklaşık % 17'lik bir düşüş meydana gelmiştir. 2013 yılında ülkemizde ve bölgemizde rekoltenin yüksek olması nedeniyle, Hazır Müstahsil Satışlarının işlem miktarında artış olduğu görülmektedir.

Borsamızda 2013 yılında hazır müstahsil satışları 645.153 ton olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3 : Borsamızda işlem gören maddelerin yıllar itibariyle hazır müstahsil satışları (1.000 Kg.)

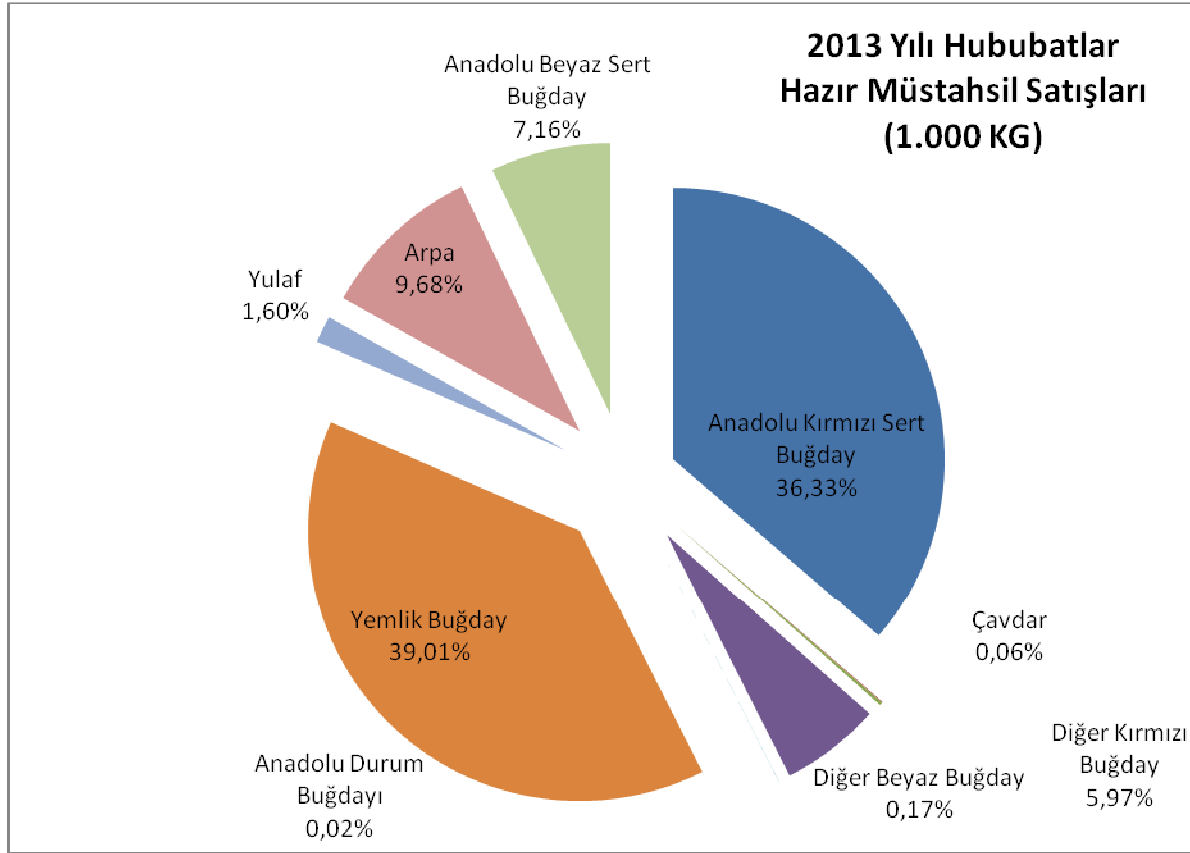
YILLAR	2009	2010	2011	2012	2013
HUBUBATLAR					
Anadolu Durum Buğdayı	550	560	295	86	86
Anadolu Kırmızı Sert Buğ	180.061	218.255	232.996	197.800	201.062
Anadolu Beyaz Sert Buğday	11.943	36.132	73.007	46.485	39.623
Beyaz Yarı Sert Buğday	9.200	1.570	16	-	-
Kırmızı Yarı Sert.Buğday	12.399	10.240	806	-	-
Diğer Kırmızı Buğday	139.291	119.995	48.752	44.948	33.028
Diğer Beyaz Buğday	----	1.706	1.214	374	956
Yemlik Buğday	136.911	106.274	222.789	174.077	215.864
Makbuz Senedi	52	58	167	52	19
Ürün Senedi			4.695	(*)34.558	12.180
Arpa	74.784	61.327	49.400	26.627	53.564
Çavdar	1.423	738	544	290	311
Yulaf	4.106	4.363	4.376	7.734	8.880
Mısır	--	--	--	-	7
T O P L A M	570.720	561.218	639.057	533.031	565.567
BAKLİYATLAR					
Naturel Nohut	264	92	69	273	179
Yeşil Mercimek	40	19	3	--	--
T O P L A M	304	111	72	273	179
YAĞLI TOHUMLAR					
Ayçiçeği(Yağlık)	2.945	2.511	2.802	5.471	11.310
Ayçiçeği(Çitlem)	2.249	1.434	1.325	2.580	1.713
T O P L A M	5.194	3.945	4.127	8.051	13.023
ÇEŞİTLİ MADDELER					
Kimyon	2.130	3.013	2.220	1.244	2.999
T O P L A M	2.130	3.013	2.220	1.244	2.999
KOTASYON DIŞI MADDELER					
Kotasyon Dışı Md.	49.620	43.687	40.277	57.632	63.385
T O P L A M	49.620	43.687	40.277	57.632	63.385
GENEL TOPLAM (TON)	627.968	608.029	685.753	600.231	645.153

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

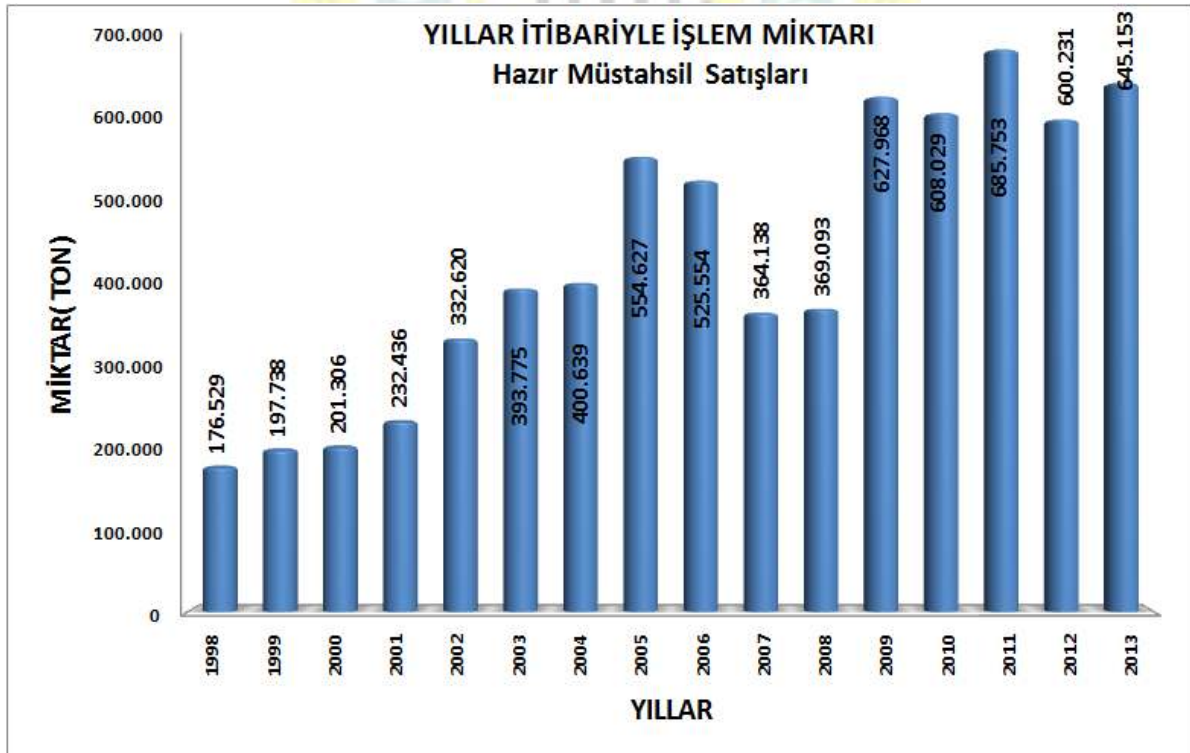
(*) 2012 yılında, Ankara/Ahiboz ve Lüleburgaz Lisanslı Depolara, Mudilerce teslim edilen ve alım-satımı gerçekleşen Ürün Senetleri dahildir.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

Grafik 3 - Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

Grafik 4 - Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

D- MADDE GRUPLARI İTİBARIYLA İŞLEM MİKTARI

Borsamızda işlem gören madde gruplarını işlem miktarı olarak incelediğimizde, Borsamızdaki işlem miktarının her yıl devamlı olarak arttığı, 2012 yılında ülke genelinde ve ilçemizde yaşanan kuraklık gözönüne alındığında, hububatlar, bir önceki yıla göre % 14 oranında düşüş göstererek, 932.241 ton olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında ise, yağışların etkili olması ile birlikte, Bölgemiz üreticisinin arazileri nadasa bırakması, sertifikalı tohumluk kullanımı, süne mücadelesi ve toprak analizinin yapılması verimliliğin arttığı göstermektedir. Ayrıca, 2013 yılında, Borsamıza ilçe dışından ürün getiren üretici ve tacirlerdeki artış, işlem miktarını da doğrudan etkilemiştir.

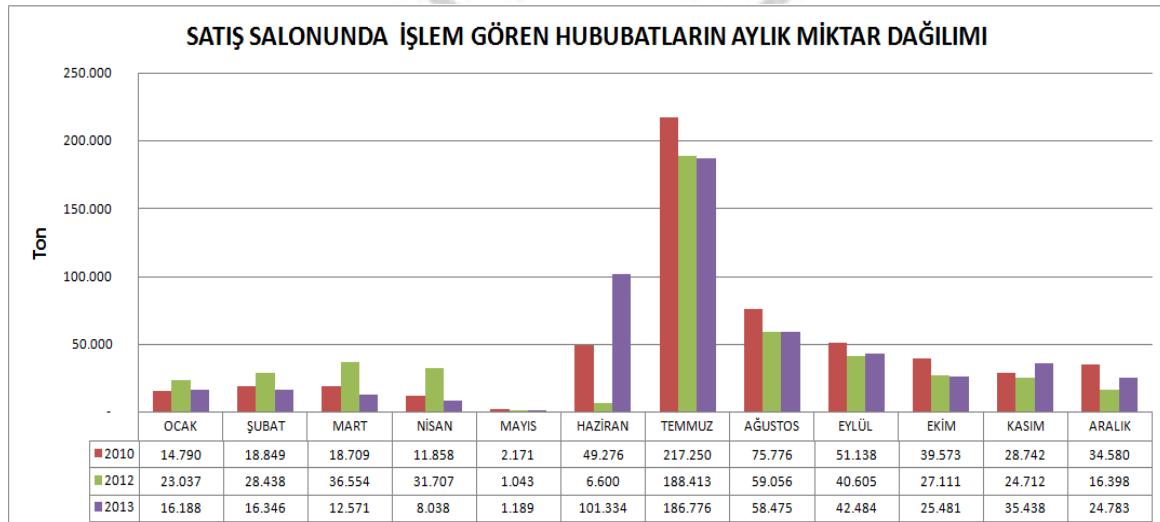
Tablo 4 : Madde gruplarının Yıllar İtibariyle İşlem Miktarı (1.000 Kg.)

MADDE GRUPLARI	2009	2010	2011	2012	2013
Hububatlar	1.082.056	1.131.431	1.217.907	896.792	1.072.724
Ürün Senedi	--	--	7.672	(*)35.397	23.552
Makbuz Senedi	4.546	1.456	167	52	19
Hububat Mamül.	84.840	98.577	114.154	107.574	108.262
Bakliyatlar	625	179	141	560	362
Çeşitli Maddeler	4.163	5.490	4.483	2.382	6.093
Yağlı Tohumlar	10.319	10.704	10.090	19.848	25.452
Tekstil Ham.Mad.	25	44	47	40	135
Canlı Hayvanlar	681	616	729	747	614
Hayvansal Gıd.M.	304	255	201	107	835
Kotasyon Dışı M.	335.717	340.942	295.649	332.674	389.880
TOPLAM	1.522.876	1.589.694	1.651.240	1.396.173	1.627.928

Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

(*) 2012 yılında, Ankara/Ahiboz ve Lüleburgaz Lisanslı Depolara, Mudilerce teslim edilen ve alım-satımı gerçekleşen Ürün Senetleri dahildir.

ÜRETİCİ SATIŞLARININ BORSA SATIŞ SALONUNDA YILLAR İTİBARIYLA AYLIK İŞLEM MİKTARLARININ DAĞILIMI

Grafik 5 - Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

II- BORSAMIZDA İŞLEM GÖREN MADDELER

A- HUBUBATLAR

Bu gruba dahil olan maddeler, Borsamızda kotasyonuna dahil gören maddeler içerisinde, en çok işlem gören ve genel hacim içerisinde en yüksek orana sahip maddelerdir. Bu oran yıllara göre çok az değişkenlik arz etmektedir.

1- BUĞDAY

Borsamız kotasyonunda yer alan buğday, en çok tescil işlemin gerçekleştiği ürün çeşidimizdir.

a- Dünya Buğday Üretimi

Dünya buğday üretimi 650 milyon ton seviyelerinde olup, 2012/13 üretim döneminde bu rakamın 655 milyon ton civarında olacağı tahmin edilmektedir. Bu üretim, bir önceki yıla göre 40 milyon ton daha az olacağı tahmin edilmektedir. 2013/14 hasat dönemi için, dünya buğday üretimi 683 milyon ton civarında olacağı öngörülmektedir.

Tablo 5 : DÜNYA BUĞDAY ÜRETİMİ ve ÖNEMLİ BUĞDAY ÜRETİCİ ÜLKELER / Milyon Ton

DÜNYADA BUĞDAY ÜRETEK ÜLKELERİN ÜRETİM DURUMLARI (Milyon Ton)

BUĞDAY ÜRETEK ÜLKELER	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13 TAHMİN	2013/14 ÖNGÖRÜ	2013 ÖNGÖRÜ ÜRETİM RAKAMLARINA GÖRE DÜNYA ÜRETİMİNDEKİ PAYI %
UZAK DOĞU	227,3	227,3	235,6	247,5	241,3	35,3
ÇİN	115,1	115,2	117,4	120,6	118,0	17,3
HİNDİSTAN	80,7	80,8	86,9	9	9	13,4
AVRUPA	143,0	140,7	141,8	134,7	143,3	21,0
AB-28	138,3	136,8	137,4	130,3	139,4	20,4
FRANSA	38,3	38,1	36,1	3	3	5,6
ALMANYA	25,2	24,0	23,0	2	2	3,5
İNGİLTERE	14,1	14,9	15,3	1	1	1,7
POLONYA	9,8	9,	9,	8	9	1,3
İSPANYA	4,8	5,	6,	5	7	1,1
BAĞ.DEVL.TOPL.	113,6	81,1	115,0	7	9	14,6
RUSYA	61,7	41,5	56,2	3	5	7,6
UKRAYNA	20,9	16,8	22,3	1	2	2,9
KAZAKİSTAN	16,5	9,	22,7	9	1	2,0
ABD	60,4	60,1	54,4	6	5	8,2

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

KANADA	26,8	23,3	25,3	2	2	4,2
AVUSTRALYA	21,8	27,4	29,9	2	2	3,7
PAKİSTAN	24,0	23,9	24,2	2	2	3,5
TÜRKİYE	18,5	17,5	18,8	1	1	2,6
İRAN	12,0	15,0	13,5	1	1	1,9
ARJANTİN	9,0	15,9	14,5	1	1	1,8
DÜNYA	679,0	652,9	695,4	655,0	683,1	

KAYNAK: IGC TEMMUZ 2013

b- Türkiye'nin Buğday Üretimi.

Ülkemiz topraklarının yaklaşık % 32'si (25 milyon hektar) tarım yapılabilir özelliktedir. Tarım alanlarımızın % 68'i (17,0 milyon hektar) tarla ziraatına ayrılmıştır. Bu alanın da % 73'ünde (12,4 milyon hektar) hububat ekilmektedir. Hububat ekim alanı içerisinde yaklaşık % 65'lik pay ile ilk sırada buğday, % 28'lik payla ikinci sırada Arpa ve % 4,5'lik payla da mısır üçüncü sırada yer almaktadır. Bu ürünleri sırasıyla, çavdar, yulaf ve çeltik izlemektedir.

Buğday üretimi, ülkemizin her bölgesinde yapılmakta olup, tarla ürünleri içerisinde ekiliş alanı ve üretim miktarı bakımından ilk sırayı almaktadır.

Tablo 6: Türkiye'nin Buğday Ekilişi, Üretimi, Verimi

YILLAR	EKİM ALANI (HEKTAR)	ÜRETİM (TON)	VERİM (KG./HA.)
2001	9.350.000	19.000.000	203
2002	9.300.000	19.500.000	210
2003	9.100.000	19.000.000	209
2004	9.300.000	21.000.000	226
2005	9.250.000	21.500.000	232
2006	8.490.000	20.010.000	236
2007	8.100.000	17.234.000	217
2008	8.090.000	17.782.000	235
2009	8.100.000	20.600.000	257
2010	8.103.400	19.674.000	244
2011	8.096.000	21.800.000	270
2012	7.529.639	20.100.000	267
2013	7.772.600	22.050.000	285

Kaynak : TÜİK / Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / TMO

c- Hububat Ürünü Destekleme Alımları

Destekleme kapsamında yer alan Hububat ürünlerinin yıllar itibariyle destekleme alım fiyatları aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere, gerçekleşen yıllık enflasyon oranlarında artış göstermekteydi. 2008 yılı alım döneminde TMO., hububat ürünleri için müdahale fiyatı açıklamayarak, emanet alım fiyatı, 2009 yılından itibaren ise tekrar Müdahale fiyatı açıklamıştır. T.M.O.Lisanslı Depoların faaliyet gösterdiği bölgelerde, fiziki ürün yerine, ürün senedi almaktadır. Hububatlarla destekleme kapsamında, beher kg.basına 5,00 Kr. doğrudan gelir desteği yapılmaktadır.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

**Tablo 7 : Son 4 yıla ait Hububat Ürünü Destekleme Alımları
(Müdahale Destekleme Alımlarında ilk ilan edilen fiyat ve Doğrudan Gelir Desteği (Kr.))**

YILLAR	2010		2011		2012		2013	
Ürün Cinsi	İlk Fiyat	Destekleme Fiyatı	İlk Fiyat	Destekleme Fiyatı	İlk Fiyat	Destekleme Fiyatı	İlk Fiyat	Destekleme Fiyatı
I- Makarnalık Buğ.								
1-Anadolu Durum	57,50	5,00	64,00	5,00	70,50	5,00	76,50	5,00
2-Diğer Durum	47,00	5,00	52,00	5,00	57,50	5,00	64,00	5,00
II-Ekmeklik Buğ.								
1-Anadolu B.Sert Buğ.	55,00	5,00	60,50	5,00		5,00	72,00	5,00
2- Anadolu K.Sert.B.	55,00	5,00	60,50	5,00	66,50	5,00	72,00	5,00
3-Beyaz Y.Sert Buğ.	52,00	5,00	--	--	66,50	--	--	--
4-Kırmızı Y.Sert.B.	52,00	5,00	--	--	--	--	--	--
5-Diğer Beyaz Buğ.	49,00	5,00	57,50	5,00	--	5,00	68,50	5,00
6-Diğer Kırmızı Buğ.	49,00	5,00	57,50	5,00	63,50 63,50	5,00	68,50	5,00
ARPA(Beyaz)	35,00	4,00	45,50	4,00	--	4,00		4,00

Kaynak : T.M.O.

d- Polatlı İlçesi Ekiliş ve Üretim

Polatlı İlçesinde ekiliş alanları çiftçimizin toprağını nadasa bırakması ile ters orantılı olarak artmakta veya azalmaktadır. 2007 ve 2008 yıllarında yaşanan kuraklıklar neticesine, üreticilerimiz maddi yönden sıkıntıya düşmüştür. Bunun yanı sıra girdi maliyetlerinin aşırı yükselmesi ile birlikte son iki yılda yaşanan kuraklıkların da rekoltenin düşmesine neden olması üreticimizi zor durumda bırakmıştır. Son yıllarda, süne-kıvılcık mücadelesindeki başarılı çalışmaların devam etmesi ve bölgemiz üreticisinin sertifikalı tohum kullanması yönündeki eğilimler neticesinde, ortalama verimlilik 300 kg. üzerine çıktığı görülmektedir. Tabloda da görüldüğü üzere, 2011 yılında, yağışların ortalamanın üzerinde olması nedeniyle, rekolte artış yaşanmış olup, dekada ortalama 453 kg.verime ulaşmıştır. 2012 yılında yaşanan kuraklıktan bölgemizde etkilenmiş olup, ortalama verimlilik 278 kg./dekar olduğu, 2013 yılında ise ortalama verimlilik 335 kg./dekar üretim gerçekleştirilmiştir.

Tablo 8 : Polatlı İlçesinin Buğday Ekilişi, Üretimi, Verimi

YILLAR	EKİLİŞ (Hektar)	ÜRETİM (Ton)	VERİM (Kg/Dek)
2001	110,000	198.000	180
2002	107,000	321.000	300
2003	114,500	343.800	300
2004	122,250	275.062	225
2005	130,000	435.500	335
2006	132,000	471.000	356
2007	136.000	217.600	160
2008	139.000	319.700	230
2009	114.450	429.187	375
2010	118.200	419.610	355
2011	121.200	549.036	453
2012	122.000	340.100	278
2013	130.000	435.200	335

Kaynak : İlçe Tarım Müdürlüğü Kayıtları

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

1. Anadolu Kırmızı Sert Buğday

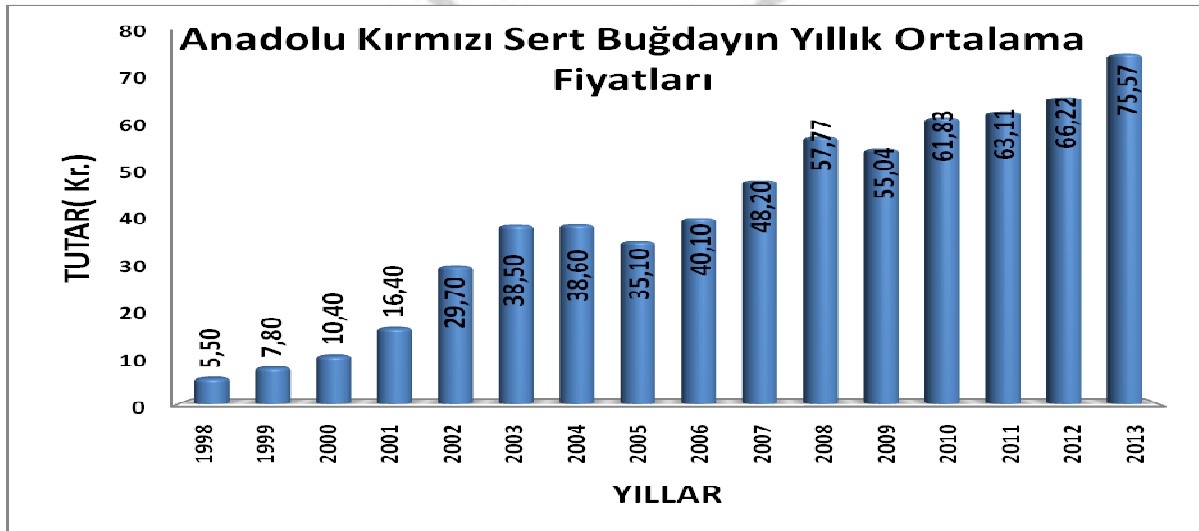
Borsamızda işlem gören Anadolu Kırmızı Sert Buğday'ın yıllar itibariyle işlem hacmi tabloda görüldüğü üzere, son yıllarda işlem miktarında gözle görülür bir düşüş meydana gelmektedir.

Bunun en önemli nedeni ise, bölgemizde yaşanan kuraklıklar ile birlikte, bölgemiz üreticisinin yıllardır aynı buğday tohumunu kullanması da rekoltenin düşmesine neden olmuştur. Tabloda 2007 ve 2008 yıllarında, üreticimizi, verimi yüksek olan diğer buğday çeşitlerinin ekilişine sevk etmiştir. Ancak, son yıllarda görüldüğü üzere, rekolteadaki artışla birlikte, üreticimizin tekrar Anadolu Kırmızı Sert Buğday ekilişine yöneldiği görülmektedir. Ancak, 2012/2013 döneminde Anadolu Kırmızı Sert Buğday ekiliş alanlarının genişlediği ve 2013 yılında işlem miktarında önemli bir artış meydana gelmiştir. Yıllık ortalama fiyatının ise % 14,12'lik artışı görülmektedir.

Tablo 9 : Anadolu Kırmızı Sert Buğday'ın Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (TON)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (Kr.)	Değişim (%)
2001	129.145	22.352.490	17,31	66,77
2002	195.552	58.155.757	27,74	71,82
2003	241.464	92.875.691	38,46	29,23
2004	236.239	91.100.125	38,56	00,25
2005	303.120	106.553.132	35,10	-,-
2006	236.078	94.740.468	40,13	14,33
2007	142.204	68.606.780	48,25	20,21
2008	123.540	71.365.456	57,77	19,73
2009	180.061	99.109.848	55,04	-,-
2010	218.255	134.938.724	61,83	12,32
2011	233.233	147.191.785	63,11	2,08
2012	197.186	130.567.626	66,22	4,92
2013	470.758	355.755.308	75,57	14,12

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

Grafik 6 - Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

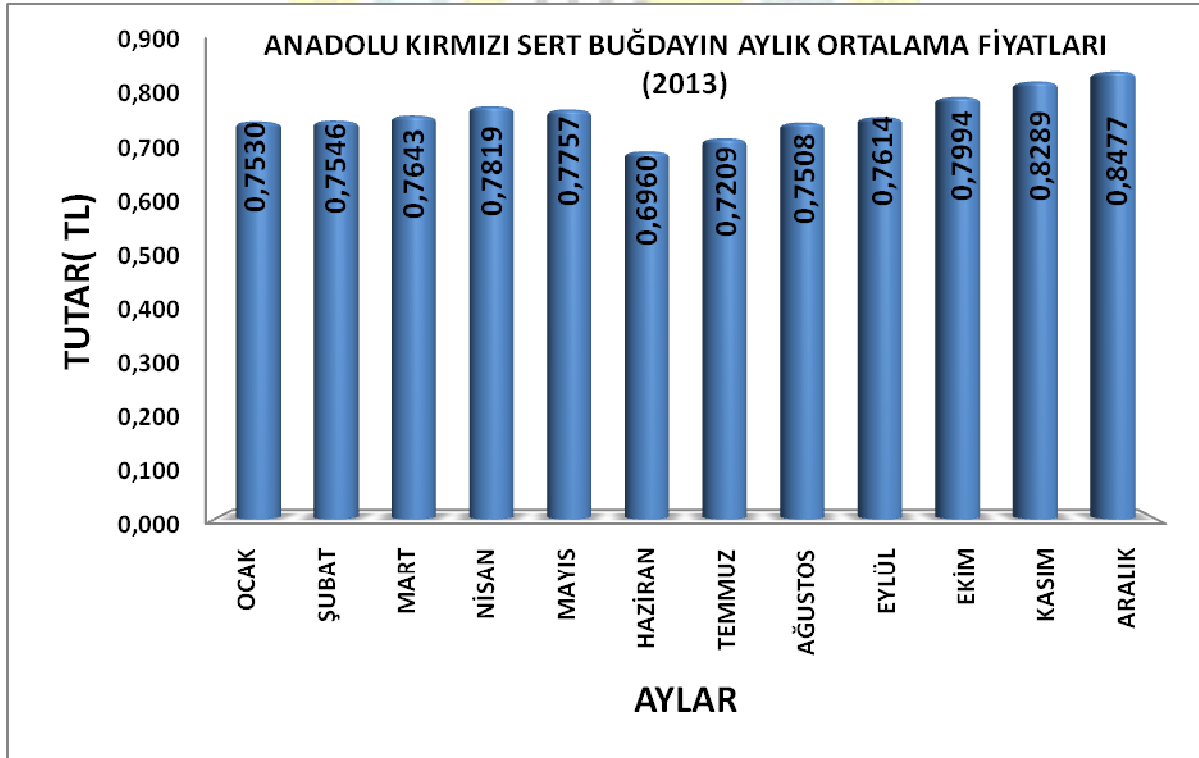
EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

Borsamızda işlem gören Anadolu Kırmızı Sert Buğday'ın aylık ortalama fiyatları tablodan görüleceği üzere, hasat zamanında buğday fiyatları günün şartlarına uygun olarak düşüş göstermektedir. 2013 yılı rekolte ve kaliteli üretimin yüksek olduğu bir yıl olarak görülmektedir. Tabloda görüldüğü üzere, hasat dönemi sonrasında ise, fiyatların periyodik olarak artışı devam etmiştir.

Tablo 10 : Anadolu Kırmızı Sert Buğday'ın Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları (Kr.)

YILLAR AYLAR	2009	2010	2011	2012	2013
OCAK	57,73	58,88	71,68	63,49	75,30
ŞUBAT	58,50	58,90	72,43	63,02	75,46
MART	57,32	59,04	71,17	61,64	76,43
NİSAN	54,60	58,28	72,46	63,24	78,19
MAYIS	54,94	56,93	70,75	64,30	77,57
HAZİRAN	55,01	58,58	68,44	66,79	69,60
TEMMUZ	53,88	57,65	61,11	64,83	72,09
AĞUSTOS	51,38	61,55	61,42	67,30	75,08
EYLÜL	54,58	66,08	62,62	68,81	76,14
EKİM	56,18	67,10	65,37	72,90	79,94
KASIM	58,49	68,17	63,03	73,99	82,89
ARALIK	60,34	70,07	64,37	74,03	84,77

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

Grafik 7 - Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

2. Anadolu Beyaz Sert Buğday

Borsamızda son yıllarda işlem gören Anadolu Beyaz Sert Buğday (Tosunbey), fiyatının ve veriminin yüksek olması, üreticiler tarafından tercih edilmiş ve bu buğday çeşidinin ekilişine yönlendirmiştir. Ayrıca, un sanayicileri tarafından da tercih edilen buğday çeşidi olduğu görülmektedir.

Tablo 11 : Anadolu Beyaz Sert Buğday'ın Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (TON)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (Kr.)	Değişim (%)
2008	792	463.467	58,54	--
2009	11.943	6.572.375	55,03	--
2010	36.132	22.180.492	61,39	11,55
2011	73.007	44.281.996	60,05	-9,87
2012	55.329	36.333.561	65,67	9,35
2013	71.246	53.566.853	75,19	14,49

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

Borsamızda işlem gören Anadolu Beyaz Sert Buğday'ın, aylık ortalama fiyatları aşağıdaki tabloda görüldüğü gibidir.

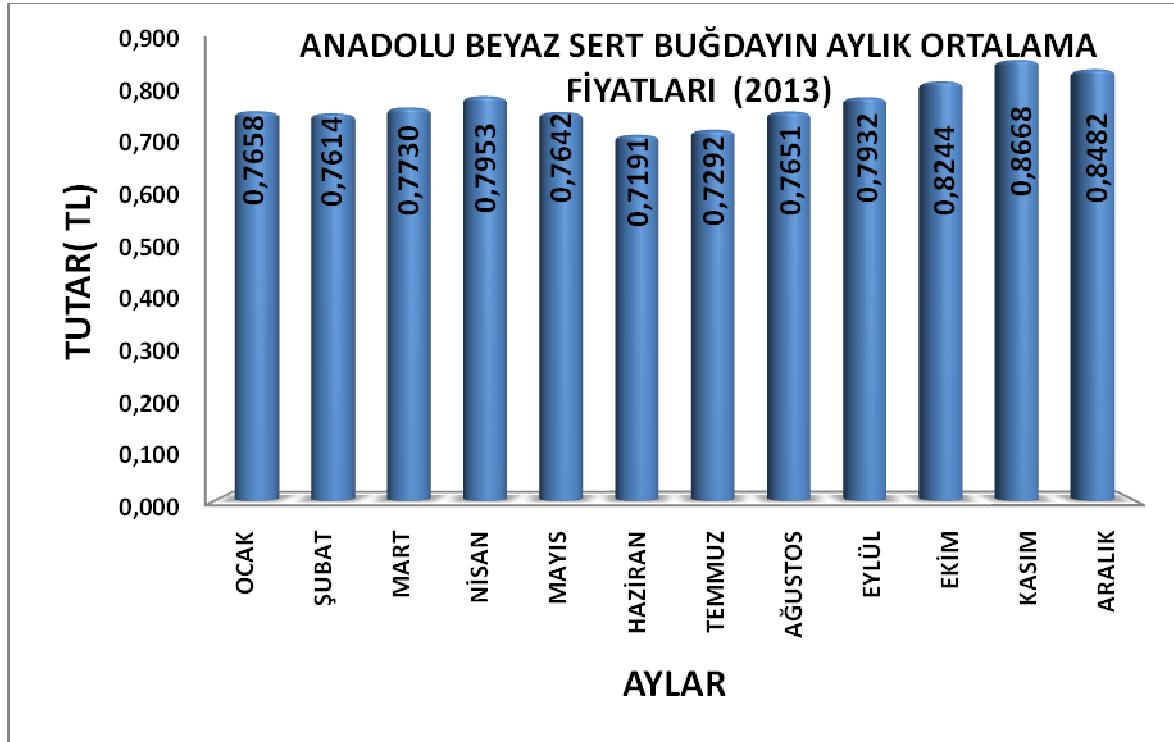
Tablo 12 : Anadolu Beyaz Sert Buğday'ın Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları (Kr.)

YILLAR AYLAR	2009	2010	2011	2012	2013
OCAK	58,11	62,29	72,40	61,93	76,58
ŞUBAT	59,76	60,64	73,23	60,86	76,14
MART	60,34	58,32	71,24	60,81	77,30
NİSAN	54,65	58,37	71,31	61,70	79,53
MAYIS	53,02	--	74,71	63,59	76,42
HAZİRAN	55,40	58,01	67,19	65,51	71,91
TEMMUZ	55,20	56,46	59,33	65,81	72,92
AĞUSTOS	51,81	63,87	59,22	67,24	76,51
EYLÜL	52,82	66,48	60,28	68,45	79,32
EKİM	57,00	69,40	61,35	73,79	82,44
KASIM	60,80	70,26	61,66	72,81	86,68
ARALIK	59,59	70,80	64,37	74,89	84,82

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

Grafik 8 - Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

3. Diğer Kırmızı Buğday

Diğer Kırmızı Buğdaylar grubu içerisinde bulunan Ukrayna çeşidinin yanı sıra, Diğer Kırmızı Buğday grubuna giren diğer buğday çeşitleri de yer alarak gerek kalite gerekse de fiyatı, Anadolu Kırmızı Buğday'ın fiyatı ile paralel olması, üreticiler tarafından tercih edilmekte iken, son yıllarda, Diğer Kırmızı Buğdaylar, işlem gören diğer buğdaylara oranla işlem hacminin son yıllarda düştüğü görülmektedir. Bunun en önemli nedeni, üreticilerin, Anadolu Kırmızı ve Beyaz Sert Buğday çeşitlerinin ekilişine yönelmeleri ve sanayicilerin tercih etmesinde kaynaklanmaktadır.

Tablo 13 : Diğer Kırmızı Buğdayların Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (1.000 Kg.)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (Kr.)	DEĞİŞİM (%)
2002	11.108	2.521.218	23,14	--
2003	11.092	3.828.183	34,51	49,15
2004	16.552	5.665.819	34,23	--
2005	77.334	24.003.992	31,04	--
2006	64.440	24.701.093	38,33	23,49
2007	59.065	27.399.785	46,39	21,00
2008	86.751	47.585.971	54,85	18,23
2009	139.291	69.426.333	49,84	--
2010	119.995	69.727.542	58,11	16,59
2011	48.752	29.725.366	60,97	4,92
2012	56.768	36.515.682	64,33	5,51
2013	54.719	39.239.564	71,71	11,47

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

Tablo 14 : Diğer Kırmızı Buğdayların Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları (Kr.)

YILLAR AYLAR	2009	2010	2011	2012	2013
OCAK	56,28	56,11	70,90	60,57	74,54
ŞUBAT	55,27	55,66	71,24	58,72	73,95
MART	54,59	55,06	69,28	58,68	75,40
NİSAN	52,80	55,87	67,23	59,54	75,18
MAYIS	52,34	56,60	70,72	64,94	74,88
HAZİRAN	51,48	56,07	64,80	64,01	67,38
TEMMUZ	47,81	54,82	57,06	62,25	69,27
AĞUSTOS	48,37	59,50	57,75	64,26	70,54
EYLÜL	51,34	63,73	59,22	67,50	72,04
EKİM	52,97	65,54	61,33	70,87	76,11
KASIM	55,55	67,08	58,34	72,63	80,10
ARALIK	56,30	67,04	59,19	72,41	80,23

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

4. Diğer Beyaz Buğday

Borsamızda, 2010 yılı hasat sezoununda ilk kez işlem gören buğday grubudur. Daha önceki yıllarda Beyaz Yarı Sert Buğday grubunda yer alan çeşitler, 2011 yılının 2.döneminden sonra Diğer Beyaz Buğday grubu içerisinde yer almıştır.

Tablo 15 : Diğer Beyaz Buğday'ın Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (1.000 Kg.)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (Kr.)	DEĞİŞİM (%)
2010	1.706	856.644	58,11	--
2011	1.214	675.751	55,66	-9,57
2012	453	280.006	61,77	10,97
2013	1.287	870.051	67,63	9,48

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

Tablo 16 : Diğer Beyaz Buğdayların Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları (Kr.)

YILLAR AYLAR	2010	2011	2012	2013
OCAK	--	61,10	59,00	
ŞUBAT	--	69,41	--	
MART	--	61,92	--	
NİSAN	--	63,58	--	
MAYIS	--	58,60	--	
HAZİRAN	55,72	--	--	
TEMMUZ	49,66	54,14	59,99	
AĞUSTOS	51,56	53,96	59,54	
EYLÜL	54,30	55,69	66,95	
EKİM	56,47	57,52	71,06	
KASIM	59,89	52,17	71,16	
ARALIK	61,03	53,42	--	

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

5. Yemlik Buğdaylar

İlçemiz üreticilerince yapılan süne-kımlı mücadelesinin başarılı sonuçlar vermesi, buğday'da kalitenin artmasına yol açmıştır. Ancak, 2011 yılında Borsamızda işlem gören Yemlik Buğday işlem miktarında artış gözlenmesinin nedeni, diğer bölge üretici ve tacirlerinin, Borsamıza satış amaçlı getirdiği buğdaylardaki süne-kımlı oranı ile birlikte, diğer hububat, rutubet gibi kaliteyi etkileyen faktörler arasında yer almaktadır. Ayrıca, Protein, derece içi faktörler içerisine dahil edilmesi ile birlikte kalitenin belirlenmesinde en önemli faktör olmuştur. 2013 yılındaki yağışların ortalamanın üstünde olması rekolte açısından artış meydana getirmiştir.

Tablo 17 : Yemlik Buğdayların Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (1.000 Kg.)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (Kr.)	DEĞİŞİM (%)
2001	70.886	10.374.404	14,64	--
2002	73.067	17.171.920	23,50	60,58
2003	57.450	19.085.882	33,22	41,35
2004	74.998	25.433.378	33,93	2,11
2005	59.482	17.744.317	29,83	--
2006	86.463	30.264.675	35,00	17,33
2007	92.501	39.084.640	42,25	20,72
2008	62.412	31.686.173	50,77	20,17
2009	136.910	59.005.342	43,10	--
2010	106.274	55.566.773	52,28	21,32
2011	222.789	124.398.064	55,84	6,81
2012	233.048	141.414.332	60,68	8,66
2013	331.522	220.843.976	66,61	9,77

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

Tablo 18 : Yemlik Buğdayların Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları (Kr.)

YILLAR AYLAR	2009	2010	2011	2012	2013
OCAK	49,59	48,44	68,02	57,53	74,34
ŞUBAT	49,35	49,78	68,72	57,46	74,10
MART	48,56	50,40	66,08	56,76	74,69
NİSAN	46,35	49,28	63,84	57,15	74,88
MAYIS	45,81	49,28	64,81	60,39	71,77
HAZİRAN	45,83	48,98	63,13		64,32
TEMMUZ	41,48	48,72	54,02	33,23	64,71
AĞUSTOS	39,91	50,04	53,28	33,74	65,35
EYLÜL	43,74	54,29	55,79	34,17	68,69
EKİM	45,58	59,55	57,14	37,24	72,63
KASIM	46,96	62,17	55,74	37,69	76,38
ARALIK	46,66	65,27	55,54	38,62	76,63

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

2 - ARPA

Borsamız kotasyonunda yer alan Arpa, hububatlar içerisinde Buğday'dan sonra en çok işlem miktarının olduğu ürün çeşidimizdir.

a- Polatlı İlçesi Ekiliş ve Üretim

Polatlı İlçesinde, Arpa'nın ekiliş alanı tablodan da görüleceği üzere, son yıllarda ekiliş alanlarında daralmanın devam ettiği görülmektedir. 2007-2008 yıllarında yaşanan kuraklıktan Arpa'da etkilenmiş, verimlilikte rekolte düşüklüğü yaşanmıştır. Ancak, 2009 yılından itibaren rekolte açısından verimlilikte artış olduğu görülmektedir. 2012 yılında da ekiliş alanındaki daralma ile birlikte yağışlarında az olması rekoltenin düşmesine neden olmuştur. Üretim girdi maliyetlerinin yüksek olmasından dolayı, maliyetleri karşılaması söz konusu olmadığından, ekiliş alanlarında kademeli olarak daralma yaşandığı görülmektedir. Ayrıca, hayvancılık sektöründeki yaşanan sıkıntılar ve Arpa fiyatlarındaki yükseliş, yem sanayicisi ve besicileri, Arpa yerine Mısır ürününü ikame etmesi de daralmanın başlıca nedeni olarak görülmektedir. Ancak, 2013 yılında az da olsa ekiliş alanında genişleme ve rekolte artış yaşanmıştır.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

Tablo 19 : Yıllar İtibariyle Polatlı İlçesinde Arpa Ekiliş Üretim ve Verim

YILLAR	EKİLİŞ (Hektar)	ÜRETİM (Ton)	VERİM (Kg./Dek.)
2001	70.000	73.500	105
2002	67.500	219.375	325
2003	60.000	138.000	230
2004	55.000	110.000	200
2005	50.000	152.500	305
2006	45.000	148.500	330
2007	44.050	33.037	73
2008	41.000	69.700	170
2009	37.900	138.335	365
2010	30.000	103.500	345
2011	27.000	117.450	435
2012	24.000	65.200	271
2013	25.000	83.700	335

Kaynak : İlçe Tarım Müdürlüğü Kayıtları.

b- Borsamızda İşlem Gören Arpa'nın Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi

Borsamızda işlem gören Arpa'nın miktarı, son yıllardaki ekiliş alanlarındaki daralma ile birlikte fiyatların yükselmesi, yem sanayicisi ve besicilikle iştigal eden firmaları, zor durumda bırakmıştır. Dolayısıyla, Arpa yerine Mısır ürününü ikame etmesi, maliyetleri az da olsa aşağı çekmiştir. Ancak, 2010 yılının ikinci yarısından itibaren fiyatlarda artış olduğu görülmektedir. 2013 yılında Borsa'da işlem gören miktarı bir önceki yıla göre % 32 oranında artış göstererek 112.119 ton olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 20 : Arpa'nın Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (TON)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (Kr.)	Değişim (%)
2001	16.475	2.107.429	12,79	48,44
2002	28.571	4.677.195	16,37	27,98
2003	46.096	11.836.160	25,67	56,85
2004	36.870	11.378.894	30,86	20,19
2005	63.012	15.109.551	23,98	---
2006	58.619	15.256.282	26,03	8,55
2007	17.491	7.159.712	40,93	57,25
2008	19.943	9.638.858	48,33	18,07
2009	74.784	26.283.050	35,14	---
2010	61.327	24.405.763	39,80	13,26
2011	49.400	23.952.192	48,49	21,83
2012	75.683	44.761.021	59,14	21,96
2013	112.119	67.459.308	60,12	1,65

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

c- Arpa'nın Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları.

Borsamızda işlem gören Arpa'nın aylık ortalama fiyatları aşağıdaki tablodan görüleceği üzere, 2010 yılının ikinci yarısından itibaren Arpa'nın aylık fiyatlarının periyodik olarak yükseldiği görülmektedir. Bunda da en önemli etken, ekim alandaki daralmadan kaynaklandığı görülmektedir. 2013 Aralık ayı ortalama fiyatı 61,56 TL.olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 21 : Arpa'nın Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları (Kr.)

YILLAR AYLAR	2009	2010	2011	2012	2013
OCAK	46,64	36,82	50,56	54,66	70,30
ŞUBAT	44,67	36,63	50,79	55,61	68,27
MART	44,86	35,61	50,85	57,50	66,99
NİSAN	41,29	35,11	50,95	58,40	65,95
MAYIS	38,73	37,48	51,10	60,16	65,69
HAZİRAN	32,49	37,11	46,94	54,81	57,90
TEMMUZ	32,04	38,20	46,78	56,07	58,44
AĞUSTOS	30,68	41,53	48,30	59,02	57,65
EYLÜL	64,41	45,70	52,12	62,23	57,86
EKİM	35,81	47,02	53,41	60,07	58,85
KASIM	35,90	46,93	52,93	65,89	59,83
ARALIK	35,92	48,96	52,54	68,68	61,56

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

B- HUBUBAT MAMÜLLERİ

Dünya un ticaretinde ülkemiz, önemli bir yere sahip olan Türkiye un sanayiisi, 2013 yılı içerisinde, 2.144 milyon ton işlem miktarı ve 947 milyon USD.tutarında ihracat gerçekleştirdiği görülmektedir. Bir önce yıla göre, 152 bin ton ihracat artışı yaşanmıştır. Elde edilen ihracat geliri ise, 1 milyar dolara yaklaşarak rekor seviyeye ulaşmıştır.

Polatlı Ticaret Borsası'nda, işlem gören maddeler içerisinde miktar olarak % 7 oranında bir paya sahiptir. 2013 yılında yaklaşık olarak işlem miktarında % 1 oranında artış meydana gelmiştir.

Borsamızda işlem gören Tip 550 ve 650 Un'un işlem değerlerinde, bir önceki yıla göre arttığı olduğu görülmektedir.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

1. Tip 550 Un

a. Borsamızda İşlem Gören Hububat Mamüllerinden Tip 550 Un'un Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi.

Tablo 22 : Tip 550 Un'un Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (Çuval)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (TL./Çuval)	Değişim (%)
2001	35.985	505.141	14,03	79,93
2002	37.445	838.993	22,40	59,61
2003	19.556	570.893	29,19	30,28
2004	17.360	501.515	28,88	----
2005	244.608	6.437.990	26,31	----
2006	554.221	16.749.092	30,22	14,82
2007	661.419	22.921.250	34,65	14,67
2008	652.058	27.966.062	42,88	23,76
2009	735.222	29.852.149	41,16	----
2010	949.374	41.664.534	43,89	1,18
2011	997.913	49.287.705	49,39	12,53
2012	858.526	43.554.712	50,73	2,71
2013	1.444.966	77.534.934	53,66	5,78

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

b. Borsamızda İşlem Gören Hububat Mamüllerinden Tip 550 Un'un Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları.

Tablo 23 : Tip 550 Un'un Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları (TL./Çuval)

YILLAR AYLAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013
OCAK	37,72	45,88	42,07	48,49	49,51	52,02
ŞUBAT	38,06	41,70	42,17	49,92	49,86	52,54
MART	41,65	41,90	41,87	49,45	50,25	52,14
NİSAN	45,89	41,63	41,05	49,02	50,27	52,30
MAYIS	45,64	40,35	41,34	49,40	49,91	52,30
HAZİRAN	45,28	41,48	41,20	49,35	50,30	51,70
TEMMUZ	44,14	39,99	42,11	49,18	50,33	53,64
AĞUSTOS	44,09	40,26	43,63	49,27	50,67	53,34
EYLÜL	43,75	40,40	45,20	49,47	50,98	54,30
EKİM	43,35	40,81	46,65	49,78	50,94	54,27
KASIM	43,39	41,70	42,22	49,48	51,01	55,83
ARALIK	42,66	41,10	47,48	50,23	52,27	57,66

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

2. Tip 650 Un

a. Borsamızda İşlem Gören Hububat Mamüllerinden, Tip 650 Un'un Yıllar İtibariyle Ortalama Fiyatı ve İşlem Hacmi.

Tablo 24 : Tip 650 Un'un Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (Çuval)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (TL./Çuval)	DEĞİŞİM (%)
2001	41.273	503.238	12,19	65,14
2002	38.510	783.013	20,33	66,75
2003	29.185	786.460	26,94	32,53
2004	22.620	634.340	28,04	--
2005	300.049	7.355.887	24,51	--
2006	508.553	13.830.838	27,19	10,94
2007	446.307	14.338.485	32,12	18,13
2008	520.501	21.143.017	40,62	26,44
2009	567.038	21.661.062	38,20	--
2010	609.924	24.216.793	39,70	2,28
2011	713.741	31.577.986	44,24	11,44
2012	894.688	39.331.235	43,96	-0,07
2013	312.044	14.580.466	46,73	6,30

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

b. Borsamızda İşlem Gören Hububat Mamüllerinden Tip 650 Un'un Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları

Tablo 25 : Tip 650 Un'un Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları (TL./Çuval)

YILLAR AYLAR	2009	2010	2011	2012	2013
OCAK	40,21	38,67	44,07	43,73	45,76
ŞUBAT	39,84	39,00	43,85	43,68	45,52
MART	38,82	38,73	43,21	43,05	45,85
NİSAN	38,09	38,60	43,79	42,96	46,68
MAYIS	37,99	37,97	43,91	42,97	46,34
HAZİRAN	38,10	38,39	44,94	43,32	46,19
TEMMUZ	37,69	39,16	44,44	44,26	47,74
AĞUSTOS	38,28	40,29	44,45	44,56	47,48
EYLÜL	37,71	42,02	44,51	44,33	47,69
EKİM	37,82	41,99	44,43	45,14	48,23
KASIM	37,89	42,70	44,15	45,18	47,46
ARALIK	38,24	43,12	44,05	45,24	47,87

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

C. ÇEŞİTLİ MADDELER

Borsamız, Çeşitli Maddeler Grubunda yer alan Kimyonun, Polatlı İlçesinde, ekiliş, üretim, yıllar itibariyle işlem hacmi ile yıllar ve aylar itibariyle ortalama fiyatlarını incelediğimizde, Kimyon ürününün de, son yıllarda üreticilerin tercih etmediği ürünlerden olduğu görülmektedir. 2010 ve 2011 yıllarında ekiliş alanlarında daralma olduğu görülmektedir. Ancak, Kimyon fiyatlarındaki yükselişin devam etmesinden dolayı, ekiliş alanlarının 2012 ve 2013 yıllarında genişlediği, işlem miktarında da önceki yıllara göre önemli bir artış olduğu görülmektedir.

a. Borsamızda İşlem Gören Kimyon'un Polatlı İlçesinde Ekiliş ve Üretimi.

Tablo 26 : Yıllar İtibariyle Polatlı İlçesinde Kimyon Ekiliş Üretim ve Verim

YILLAR	EKİLİŞ (Hek.)	ÜRETİM (Ton)	VERİM (Kg/Dek)
2001	2,000	1,200	60
2002	3,500	1,925	55
2003	4,900	2,940	60
2004	4.830	2.900	60
2005	4.500	2.700	60
2006	4.200	2.520	60
2007	4.100	2.050	90
2008	4.050	2.430	60
2009	4.000	2.600	65
2010	3.500	2.275	65
2011	3.500	2.275	65
2012	4.100	3.075	75
2013	5.000	2.750	55

Kaynak: İlçe Tarım Müdürlüğü Kayıtları.

b. Borsamızda İşlem Gören Kimyon'un Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi.

Tablo 27 : Kimyon'un Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (TON)	İŞLEM HACMİ (TL.)	ORT.FİYATI
2001	1.861	4.953.791	2,661 TL.
2002	5.001	6.641.967	1,328 TL.
2003	2.908	3.276.590	1,126 TL.
2004	1.329	2.309.553	1,736 TL.
2005	2.662	4.405.445	1,646 TL.
2006	2.297	4.646.219	2,022 TL.
2007	1.183	3.751.518	3,172 TL.
2008	922	3.045.067	3,302 TL.
2009	2.130	5.575.255	2,617 TL.
2010	3.013	10.057.334	3,338 TL.
2011	2.220	9.707.415	1,376 TL.
2012	2.338	11.876.674	5,080 TL.
2013	6.093	24.591.467	4,036 TL.

Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

c. Borsamızda İşlem Gören Kimyon'un Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları.

Tablo 28 : Kimyonun Yıllar İtibariyle Aylık Ortalama Fiyatları (TL.)

YILLAR AYLAR	2009	2010	2011	2012	2013
OCAK	3,0589	4,3836	3,7245	4,6134	4,3132
ŞUBAT	3,2789	3,9346	3,7211	5,1139	4,7240
MART	2,8703	3,3640	3,9627	4,9189	4,7132
NİSAN	3,1964	3,3652	3,4339	5,6785	5,2987
MAYIS	3,0787	2,9683	3,6697	4,9888	4,6902
HAZİRAN	--	2,9043	3,8868	5,1947	4,1639
TEMMUZ	2,3359	3,1731	4,8857	4,7398	3,8310
AĞUSTOS	2,4236	3,2441	4,6486	5,3315	3,6072
EYLÜL	2,8910	3,9545	5,1898	5,0937	3,8689
EKİM	3,2072	3,6960	4,9780	4,8868	3,8229
KASIM	3,3502	3,3623	4,3902	4,7284	4,2369
ARALIK	3,5569	3,5287	4,3010	4,3042	4,1022

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

E. YAĞLI TOHUMLAR

Ayçiçeği (Yağlık)

a. Polatlı İlçesinde Ekiliş ve Üretim.

Destekleme kapsamında olan Ayçiçeği (Yağlık)'nin, 2013 yılında ekiliş alanlarında genişleme olduğu görülmektedir. İlçemizde faaliyette bulunan Yağlık Tohumlar Trakya Birlik Kooperatifi, bölgemizde esas alıcı konumda olup, alımlarını ortaklarından yapmaktadır. Yağlık Tohumlar Trakya Birlik Kooperatifi, son yıllarda alım politikalarını değiştirerek, alım fiyatlarını, ürünlerdeki yağ oranına göre fiyatlandırmaktadır. Ayrıca, devlet tarafından verilen desteğe ilave olarak, ortaklarını üretime teşvik etmek, üretim miktarını ve kalitesini artırmak amacıyla, ayrıca, ortaklarına kilogram bazında destek primi vermektir.

Borsamızda işlem gören Yağlı Tohumlar grubunda yer alan Ayçiçeğin (Yağlık-Çerezlik) Polatlı İlçesi Ekiliş ve Üretimi ve Borsamızda yıllar itibariyle işlem hacmi.

Tablo 29 : Yıllar İtibariyle Polatlı İlçesinde Yağlık Ayçiçeği Ekiliş Üretim ve Verim

YILLAR	EKİLİŞ (Hek.)	ÜRETİM (Ton)	VERİM (Kg/Dek)
2001	--	--	--
2002	7.930	7.930	100
2003	8.000	10.400	130
2004	6.000	3.000	50
2005	4.500	5.400	120
2006	5.950	7.140	120
2007	4.600	2.760	60
2008	4.500	9.450	210
2009	1.500	3.150	210
2010	2.000	4.600	230
2011	1.000	2.400	240
2012	1.200	2.560	213
2013	2.250	4.350	193

Kaynak: İlçe Tarım Müdürlüğü Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

b. Borsamızda İşlem Gören Ayçiçeği'nin Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi.

- Ayçiçeği / Çerezlik

Tablo 30 : Ayçiçeğinin Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (TON)	İŞLEM HACMİ (TL.)	ORT.FİYATI
2001	39	34.758	89,42 Kr.
2002	384	323.183	84,09 Kr.
2003	753	863.253	1.1457 TL.
2004	1.354	453.946	1.3544 TL.
2005	371	608.427	1.6390 TL.
2006	285	584.960	2.0520 TL.
2007	91	234.871	2.5859 TL.
2008	837	2.330.566	2,7839 TL
2009	2.249	5.932.584	2.6379 TL
2010	1.434	3.552.910	2.4772 TL
2011	1.325	3.258.695	2.4586 TL
2012	5.651	14.829.600	2.6247 TL
2013	3.178	13.777.529	4.3355 TL

Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

- Ayçiçeği / Yağlık

Tablo 31 : Ayçiçeğinin Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatları

YILLAR	MİKTAR (TON)	İŞLEM HACMİ (TL.)	ORT.FİYATI
2001	69	22.387	32,50 Kr.
2002	7.700	3.068.175	39,85 Kr.
2003	6.938	3.146.512	45,35 Kr.
2004	2.344	1.149.992	49,06 Kr.
2005	3.800	1.829.217	48,13 Kr.
2006	4.828	2.383.487	49,37 Kr.
2007	1.310	1.053.255	80,40 Kr.
2008	2.455	1.844.819	75,15 Kr.
2009	2.945	2.054.918	69,46 Kr.
2010	2.511	2.144.950	85,43 Kr.
2011	2.802	3.333.028	1.1891 TL
2012	11.025	16.782.064	1.5222 TL
2013	22.137	25.360.387	1.1456 TL

Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

G- ÜRÜN SENEDİ

Lisanslı Depoculuk Sisteminin faaliyet geçmesiyle birlikte, depoya teslim edilen ürünlerin karşılığında düzenlenen ürün senetlerinin alım-satımı konusunda, T.C.Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca, Polatlı Ticaret Borsası yetkilendirilmiştir.

2011 yılından itibaren, Polatlı Ticaret Borsası'nda işlem gören, üretici, tacir ve sanayiciler tarafından alım-satımı gerçekleşen ürün senetlerine ait veriler aşağıda olduğu gibidir.

Tablo 32 : Borsamızda İşlem Gören Ürün Senetlerinin Yıllara Göre İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatı

YILLAR	ÜRÜN ADI	MİKTARI (KG.)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (Kr.)
2011	And.Kır.Sert Buğday	1.700.900	985.711	57,95
2011*	And.Kır.Sert Buğday	22.900	18.392	80,00
2011	And.Bey.Sert Buğday	886.450	502.296	56,66
2011	Diğer Kırmızı Buğday	192.400	105.044	54,60
2011*	Diğer Kırmızı Buğday	71.550	57.240	80,00
2011	Yemlik Kırmızı Buğ.	1.472.270	788.797	53,58
2011*	Yemlik Kırmızı Buğ.	2.200.580	1.284.036	58,35
2011	Yemlik Beyaz Buğ.	442.690	232.110	52,43
2011*	Yemlik Beyaz Buğ.	682.420	406.143	59,52
	TOPLAM	7.672.250	4.379.769	
2012**	And.Kır.Sert Buğday	24.455.900	16.234.040	66,38
2012**	And.Bey.Sert Buğday	2.835.560	1.817.456	64,09
2012**	Diğer Kırmızı Buğday	5.863.880	3.716.054	63,37
2012**	Yemlik Kırmızı Buğ.	901.140	495.407	54,98
2012*/**	Yemlik Kırmızı Buğ.	788.760	527.584	66,89
2012**	Yemlik Beyaz Buğ.	501.100	265.629	53,01
2012*/**	Yemlik Beyaz Buğ.	50.850	26.951	53,00
	TOPLAM	35.397.190	23.083.121	
2013	And.Kır.Sert Buğday	6.896.850	4.905.354	71,12
2013*	And.Kır.Sert Buğday	5.073.730	3.646.364	71,87
2013	And.Bey.Sert Buğday	1.571.460	1.119.928	71,27
2013*	And.Bey.Sert Buğday	278.860	195.684	70,17
2013	Diğer Kırmızı Buğday	1.152.270	783.229	67,80
2013*	Diğer Kırmızı Buğday	1.005.030	715.510	71,19
2013	Yemlik Kırmızı Buğday	2.088.600	1.299.179	62,20
2013*	Yemlik Kırmızı Buğday	3.254.430	2.044.208	62,81
2013	Yemlik Beyaz Buğday	330.970	204.490	61,79
2013*	Yemlik Beyaz Buğday	202.870	127.511	62,85
2013	Beyaz Arpa	128.930	75.758	58,76
2013*	Beyaz Arpa	688.440	407.854	59,24
2013	Yemlik Arpa	7.750	4.418	57,00
2013*	Yemlik Arpa	868.470	512.568	59,02
	TOPLAM	23.551.660	16.042.054	
	GENEL TOPLAM	66.621.100	43.504.944	

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

(*) Ü.S.T. Tacir Satışı.

(**) 2012 yılında, Ankara/Ahiboz ve Lüleburgaz Lisanslı Depolara, Mudilerce teslim edilen ve alım-satımı gerçekleşen Ürün Senetleri dahildir.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

H- MAKBUZ SENEDİ

Makbuz Senedi, Borsamızın, Bakanlar Kurulu Kararı gereğince 1993 yılında Hububat konusunda ihtisas Borsası olarak belirlenmesiyle birlikte ilk defa 1993 yılında uygulamaya konulan, makbuz senedi, Müstahsillerin T.M.O.'ne teslim ettikleri ürünlerin karşılığında aldıkları senetlerdir.

Borsamızda alım-satımı ve tescil işlemi yapılan Makbuz Senetlerinin son yıllardaki miktarlarında artış olduğu görülmektedir. Ayrıca, üretici, tacir, un ve yem fabrikaları, son yıllarda ürünlerini, TMO.silolarında stoklama yapmalarındaki artış dikkat çekmektedir. Ancak, Lisanslı Depoculuk faaliyetinin başlamasıyla, üretici, tacir, sanayicilerin ürünlerini Lisanslı depoya teslim ettiği görülmektedir. Burada en büyük etkenin ürünün kalite garantisi, sigortası, bakımı gibi hususlar ön planı çıkmıştır.

Tablo 33 : Borsamızda İşlem Gören Makbuz Senetlerinin Yıllara Göre İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatı

YILLAR	ÜRÜN ADI	MİKTARI (KG.)	İŞLEM DEĞERİ (TL.)	ORT.FİYATI (Kr.)
2001	Kırmızı Ekm.4.der	10.000	1.260	12,60
	Arpa	73.360	8.483	11,56
2002	--	--	--	--
2003	Kırmızı Ekm.4.der	17.660	5.916	33,50
	Kırmızı Ekm.Buğday	82.420	32.690	39,66
2004	Diğer Kırmızı Buğday	14.440	5.310	36,77
2005	--	--	--	--
2006	Anadolu Kır.Sert Buğ.	144.900	58.007,04	40,03
2006*	Anadolu Kır.Sert Buğ.	12.254.880	4.703.795,26	38,38
2007	Anadolu Kır.Sert Buğ.	57.880	24.908,00	43,04
2007*	Anadolu Kır.Sert Buğ.	12.676.720	5.746.387,00	45,33
2007*	Yemlik Yemlik Buğ.	176.160	73.834,00	41,91
2007*	Diğer Beyaz Buğday	2.088.960	968.650,00	46,37
2008*	Anadolu Kır.Sert Buğ.	500.000	277.500	55,50
2008*	Anadolu Kır.Sert Buğ.	55.360	30.723	55,50
2008*	Beyaz Yarı Sert Buğ.	97.820	51.217	52,36
2008	Yemlik Kırmızı Buğ.	40.780	20.160	49,44
2008*	Yemlik Kırmızı Buğ.	614.940	279.831	45,51
	Arpa			
2009	Diğer Kırmızı Buğday	51.800	25.856	49,92
2009*	Arpa	4.494.280	1.503.232	33,45
2010	Arpa	41.480	18.132	43,71
2010*	Arpa	952.620	387.716	40,70
2010	Diğer Kırmızı Buğday	16.930	9.633	56,90
2011	Yemlik Kırmızı Buğ.	97.900	53.355	54,50
2012	Arpa	51.720	29.480	57,00
2013	Andolu Bey.Sert Buğ.	19.220	14.223	

(*) HTS... Hazır Tacir Satışı.

Kaynak: Polatlı Ticaret Borsası Kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

I- KURU SOĞAN

Yöremizde bir anda en popüler ürün olan kuru soğan, üretim fazlasına karşın pazarlama sorunlarıyla her yıl karşı karşıya kalmaktadır. Bundan dolayı fiyatlarında bir istikrarsızlık gözlenmektedir. Yaş Sebze ve Meyve Toptancı Hali kurularak, ilçemize kazandırılmıştır. Hal'in faaliyete geçmesiyle Kurusoğan ürünün kalite ve sınıflandırmasının yapılması, üretici ve tacirler için büyük önem arz etmektedir. İlçemiz ekonomisine de ayrıca katkısı olacak, kayıt dışılık önlenecektir.

Tablo 34 : Borsamızda İşlem Gören, Kuru Soğan'ın Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatı

YILLAR	MİKTAR (TON)	TUTARI (TL)	ORT.FİYATI (Kr./Kg)
2001	2.346	186.927	7,97
2002	4.390	498.725	11,36
2003	9.849	2.312.191	23,48
2004	17.389	2.303.112	13,26
2005	24.157	3.696.022	15,30
2006	111.824	213.136.544	19,06
2007	70.894	16.844.435	23,76
2008	112.774	16.140.340	14,31
2009	86.090	24.727.762	28,72
2010	81.168	31.731.405	39,09
2011	65.160	23.482.458	36,04
2012	89.850	24.614.493	27,40
2013	73.106	23.025.125	31,50

Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

İ - KOTASYON DIŞI MADDELER

Kotasyon dışı maddeler bölümünde Polatlı Ticaret Borsasının kotasyon listesinde bulunmayan ancak yasa gereği tüm ürünlerin Ticaret Borsalarında işlem görmesi neticesinde borsamızda işlem gören ürünler.

SEKER PANCARI

Şeker Pancarı ilk defa 1996 yılında işlem görmüş üründür. Polatlı Ticaret Borsası'na 1995 yılı mahsulüne uygulanan tescil neticesinde, bölgemiz üreticisi teslim etmiş olduğu miktar üzerinden % 50 'lik stopaj kazancı sağlamıştır.

Son yıllarda Şeker Fabrikalarındaki özelleştirmeler ile farklı bölgelerdeki fabrikalar, üreticilere alım garantisi vererek, sözleşme kapsamında şeker pancarı ekilişi yaptırdıkları görülmektedir.

Tablo 35 : Borsamızda İşlem Gören Kotasyon Dışı Maddelerinden,
Şeker Pancarının Yıllar İtibariyle İşlem Hacmi ve Ortalama Fiyatı

YILLAR	MİKTAR (TON)	TUTARI (TL.)	ORT.FİYATI (Kr./Kg.)
1998	405.079	4.872.037	1,2027
1999	467.932	8.229.852	1,7587
2000	479.643	13.004.901	2,7113
2001	455.390	16.212.753	3,5602
2002	263.597	13.168.374	4,9956
2003	391.962	30.978.389	7,9014
2004	315.458	29.360.471	9,3072
2005	274.569	28.872.667	10,5100
2006	321.778	32.025.107	9,9500
2007	285.995	25.675.724	8,9800
2008	202.202	19.486.387	9,6400
2009	245.453	29.249.579	11,03
2010	253.912	31.426.129	12,38
2011	225.903	24.301.498	10,76
2012	236.982	27.927.104	11,78
2013	291.847	40.458.843	13,86

Kaynak : Polatlı Ticaret Borsası kayıtları.

EKONOMİK İSTATİSTİK ve ARAŞTIRMA RAPORU 2013

01 OCAK 2013 - 31 ARALIK 2013 TARİHLERİ ARASINDA BORSAMIZA GELEN HUBUBATLARIN İL VE İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI TABLOSU

İL	İLÇE	İL	İLÇE	İL	İLÇE
Afyon	Emirdağ	Çankırı	Çerkeş	Kayseri	Kocasinan
Afyon	İhsaniye	Çankırı	İlgaz	Kayseri	Tomarza
Ankara	Akyurt	Çankırı	Kızılırmak	Kırıkkale	Keskin
Ankara	Altındağ	Çankırı	Kurşunlu	Kırıkkale	Merkez
Ankara	Ayaş	Çankırı	Merkez	Kırıkkale	Sulakyurt
Ankara	Bala	Çorum	Alaca	Kırklareli	Lüleburgaz
Ankara	Beypazarı	Çorum	Mecitözü	Kırşehir	Akçakent
Ankara	Çankaya	Çorum	Sungurlu	Kırşehir	Kaman
Ankara	Çubuk	Denizli	Merkez	Kırşehir	Mucur
Ankara	Elmadağ	Erzurum	İspir	Konya	Akşehir
Ankara	Etimesgut	Erzurum	Olur	Konya	Cihanbeyli
Ankara	Gölbaşı	Eskişehir	Alpu	Konya	Çeltik
Ankara	Güdül	Eskişehir	Beylikova	Konya	İlgin
Ankara	Haymana	Eskişehir	Çifteler	Konya	Kadınhanı
Ankara	İskitler	Eskişehir	Günyüzü	Konya	Kulu
Ankara	Kalecik	Eskişehir	Mahmudiye	Konya	Sarayönü
Ankara	Kazan	Eskişehir	Merkez	Konya	Tuzlukçu
Ankara	Keçiören	Eskişehir	Mihallıççık	Konya	Yunak
Ankara	Kızılcahamam	Eskişehir	Seyitgazi	Mardin	Derik
Ankara	Mamak	Eskişehir	Sivrihisar	Muş	Malazgirt
Ankara	Nallıhan	Eskişehir	Tepebaşı	Rize	Hemşin
Ankara	Polatlı	Hatay	Reyhanlı	Sakarya	Taraklı
Ankara	Sincan	Isparta	Yalvaç	Samsun	Terme
Ankara	Şereflikoçhisar	İstanbul	Fatih	Sivas	Merkez
Ankara	Yenikent	İstanbul	Kadıköy	Tokat	Zile
Ankara	Yenimahalle	İstanbul	Üsküdar	Trabzon	Beşikdüzü
Antalya	Merkez	İzmir	Karşıyaka	Yozgat	Akdağmadeni
Bolu	Göynük	İzmir	Ödemiş	Yozgat	Boğazlıyan
Bolu	Kırıcık	Karabük	Eskipazar	Yozgat	Çayıralan
Bursa	Osmangazi	Kastamonu	Merkez	Yozgat	Merkez